

Jonah

Hay A'at Tuwen Liblu

Hi Jonah ya oha an propetan di tinanud Israel (2 Patul 14:25). Hiya ya wadah din numpatuluan Jeroboam. Ya nadan i Assyria an numbobleh huddo'na ya hidih nangappit hi tuluwan di algoh ad Israel ya mibilangda hi binuhul di tinanud Israel. Ya hay awadan di patul hinan bobleh ad Assyria ya hi ad Ninibeh. Ya hay nangituda'an Apu Dios i Jonah ta ena ibaga hinadan tatagu an adi madne ya madadag di bobleda an gapuh nadan adi ahan maphod an ato'atonda ya hi ad Ninibeh.

Mu hi Jonah ya adina pinhod an aton nan inalin Apu Dios te nadan i Assyria ya binuhul nimpén di tinanud Israel. Ta adina pohdon an muntutuyuda nadan i Ninibeh te innilana an hom'on Apu Dios dida ya adina dusaon dida.

Ta hiya nan impatnan Jonah an ibtikan hi Apu Dios ot e milugan hinan papol an umeh ad Tarsis an nidawwi hi ad Ninibeh. Mu impa'alín Apu Dios di puwo' hinan baybay ta hiya nan bingkahda hi Jonah hinan baybay hidin na'innilaanda an hiyay gapunah wadah diyen puwo'. Mu inihwang damdaman Apu Dios hi Jonah ta indadaana han ongal an ekan an nangaminul i hiya ot ahina e ibulah nan pingngit di baybay.

Ot ahi mohpe un'unudon Jonah hi Apu Dios ot umeh ad Ninibeh ot ena ipa'innila nan inalin Apu Dios hinadan tataguhdi. Ya nuntutuyuda peman nadan tataguhdi ot adi mo dusaon Apu Dios dida ta aggena dinadag di bobleda. Ta hiyah diyey mangipatigo an hi Apu Dios ya hom'ona ya ipapto'nan namin di tatagu an bokon nadan tinanud Israel ya ammuná.

Hay Nitudo' Ituwen Liblu

1. Hay nangibahhawan Jonah hinan imbagan Apu Dios (Jonah 1)
2. Hay nundasalan Jonah hi awadanah putun nan ekan (Jonah 2)
3. Hay nangunudan mohpen Jonah i Apu Dios (Jonah 3)
4. Hay nammo'an Apu Dios hinadan i Ninibeh (Jonah 4)

Hay Nangibahhawan Jonah Hinan Imbagan Apu Dios

1 ¹Wada han hi Jonah an imbabalen Amittay an himmapitan Apu Dios ot alyonay, ²Ume'ah ad Ninibeh ta em ipa'innilah nadan tatagu i diyen damuna an boble an madusada te nunnaud mo ahan an adi

maphod di pangatda. ³Mu hi Jonah ya inibtikanah Apu Dios ot umeh ad Joppa ya wada han papol an umeh ad Tarsis ot bayadana nan pulitina ot milugan ta ipluynah ad Tarsis.

Hay Pimmuwo'annah Nan Baybay

⁴Mu hi Apu Dios ya impa'ena han mabikah an puwo' hinan baybay ta inihbodna'e on nunhiglan ay mapa"ih nan papol hi pangpangatna. ⁵Ya timmakutda nan mumpuntamu i diyen papol ta way ohaon mumpaboddang hinan diosna. Ot pun'ibkahda boh nan baybay nadan kalga ta wan yumapo nan papol. Mu hi Jonah ya wahdih nan hiluk an na'allo'an. ⁶Ot e bangonon nan kapitan di papol ot alyonay, Undan ma'adinnol'a an malmallo' i ha athitu? Bumangon'a ta mumpaboddang'a pibo hinan Dios an dayawom ta alina ni' ya hom'on dita'u ta adi ta'u mate.

⁷Mu hiya damdama nan puwo' ta munhahapitda nan mumpuntamuh nan papol an alyonday, Ibunut ta'u ta wan ma'innila hi'on nganne i dita'uy linummu ta waha athituh atatakut hi ma'ma'at.

Ot hidiye moy atonda ya hi Jonah di nabunut.

⁸Ot alyondan hiyay, Ad uwanin he"ay nabunut ya ibagam on nganney tamum ta wahtu'a ya tanganu on waha athituh ma'ma'at? Undan nganney bobleh nalpuwam ya nganne ayu an tatagu?

⁹Ya alyon Jonah di, Hebrew^a ami an hay dayawonmi ya hi Apu Dios hi ad abunyan an nunlumuh luta ya tun baybay.

¹⁰Ya nangintattakutda nadan ibbana ot alyonday, Undan nganne tuwaliy inatmu? Ya na'innilaanda an hiya ya inibtikanah Apu Dios te aggena pinhod an unudon nan imbagana.

¹¹Ya mamammama nan puwo' ta alyonda mon hiyay, Ot nganne moy atonmin he"a ta wan duminong tun puwo'?

¹²Ya alyon Jonah di, Bokahona' mo attog hinan baybay ta wan duminong. Te innila' an ha'on di gapunah nawadaan tuwen nunnaud an puwo' ta onyuot eh'a ilagatan.

Hay Nangibkahanda I Jonah Hinan Baybay

¹³Mu nadan muntamuh nan papol ya adida damdama mangmanghop an mangipada'al hinan papol hinan pulantag. Mu adida abalanan te namaman ibibikah nan puwo'. ¹⁴Ya mumpahpahmo'dan Apu Dios an alyonday, Apu Dios, adi da'mi bahan patayon ya adi da'mi pabahulon hi atayan tuwen tagu. Te he"a ya nan pinhodmuy ma'at.

¹⁵Ot alandah Jonah ot ibkahdah nan baybay. Ya ni'bagan dimminong nan puwo'. ¹⁶Ta namamay takut nadan wah nan papol i Apu Dios ot

^a 1:9 Hay pangalin nadan bokon Judyu hinadan tinanud Israel ya Hebrew.

idawatday i'nongda i hiya. Ya imbagada bon waday udum an idawatdan hiya.

¹⁷Mu indadaan Apu Dios han onngga'ongal an ekan ta inaminulnah Jonah. Ot miha"ad hi putun nan ekan hi tuluy algo ya tuluy labi.^b

Hay Dasal Jonah Hi Awadanah Putun Nan Ekan

2 ¹Nundasal hi Jonah hi awadanah putun nan ekan ²an alyonay, Numpahpahmo'a' i he'a Apu Dios ya timbala' i he'a. Ya hidin alyo'ot on mateya' hi awada' hi ad dallom an aya' nilubu' ya dingngolmuy pumpahpahmo'a'. ³Te hidin inibkaha' hinan baybay ta immeya' hi ad dalom ya na'amta' nan bikah nan liting ya ta'on on nan maludulludun an dalluyun an winadam. ⁴Ta hay nomnom'u ya alyo' ni' on nihi"ana' i he'a ta adiya' mo mundayaw hinan Templom. ⁵Te umipatakut nan liting hi ad dalom. Ya nalibodan di ulu' hi holo' hidih nan baybay. ⁶Ta alyo'ot on munnanonga' mohdih nan pu'un di billid an dallom nan baybay mu tinaguwa' i he'a Apu Dios an dayawo'. ⁷Ya hidin amta' an ay maguyud di yahyah'u ya ni'happitana' i he'a ya dingngola' hinan awadam. ⁸Mu nadan tatagu an mangidinol hinadan bulul an ma'id ha abalinanda ya din'ug da'a an bumanoddang i dida. ⁹Mu ha'on ya ikankanta' di punhanaa' i he'a ya idawat'u bo nan i'nong'u i he'a. Ya ato' nan imbaga' i he'a hi ato'. Te he'a Apu Dios ya abuh di managuh tagu.

¹⁰Indani ya imbagan Apu Dios hinan ekan ta ibulanah Jonah hinan pulantag.

Hay Nangunudan Jonah Mohpe I Apu Dios

3 ¹Ya himmapit boh Apu Dios i Jonah an alyonay, ²Ume'ah ad Ninibeh an damunan boble ta em ipa'innilah nadan tataguhdi din imbaga' i he'a. ³Ot unudon mohpen Jonah nan imbagan Apu Dios ta immeh ad Ninibeh. Ya hidiyen boble ya abilog ta mahapul di tuluy algo ya ahi mabalin an hinapon. ⁴Ta hinan hopap di algo hi dimmatnganahdi ya e dimmanallanan i diyen boble ot ahina e itkuk an nangibaga hinadan tatagu an alyonay, Ipa'innila' i da'yu an mala'uy napat (40) di algo ya madadag ayu ya ta'on on tun numboblayanyu!

Hay Nuntutuyuan Nadan I Ninibeh

⁵Ya nadan tataguh ad Ninibeh ya kinulugdah diyen impa'innilan Apu Dios. Ot hahapitonda mo ta wan an naminda an mihipun hinadan nabaktuy sa'adda ta ingganah nadan nun'ada"ul ya mun'ulatda ya mumpunlubungdah langgut ta ipatigoday puntutuyuwanda.^c

⁶Ya ta'on on nan patuldahdi ya ona dingngol hidiye ya numpada"ul ta ta'on on hiya ya inaana nan inlubungna an lubung di patul ot ilubungna

^b 1:17 Matthew 12:40 ^c 3:5 Matthew 12:41; Luke 11:32

nan langgut ot e umbun hinan awadan di dapul ta pangipatigonah puntutuyuwanah numbahulana. ⁷Ot honagonay e mangipa'innilah nan inyuldinah nadan tatagu hi ad Ninibeh. Ya hidiyen uldin an nalpuh nan patul ya nadan ap'apun munhilbin hiya ya alyonay, An namin ta'un tatagu ya ta'on on nadan animal ta'u an umat hi baka ya kalnero ya mahapul an ma'id ni' ha mangan ya ma'id ha uminum. ⁸Ya nunlubung ta'uh langgut ya nun'ihophop ta'uy udum hinadan animal ta'u. Ya way ohaon inhamadnan mi'happitan i Apu Dios. Ya inwalong ta'un namin nan adi maphod an impa'ingha ta'u an namamah nan e ta'u pamalpaligatan hi tatagu. ⁹Ta wan alina ni' ya baliwan Apu Dios nan ninomnomna ya himmo' dita'uy ya ma'ubayah di bungotna ta wan adi ta'u ni' mun'ate.

¹⁰Ya hidin tinigon Apu Dios nan eda nangiwalongan an mangat hi adi maphod ya himmo'na dida ta aggena dinusa dida an ta'on on hiyay imbagana ni' hi atona.

Hay Bimmoholan Jonah I Apu Dios

4 ¹Mu hi Jonah ya ma'id ahan ha amlongna an onnot on bumohbohol. ²Ta ni'happitan i Apu Dios an alyonay, Innila' an he" a an Dios ya on tuwali ongal di pamhodmu ya homo'mu ya atbohadin nanongnan ma'ule'a. Ya nundadaan'a an mamakawan hi bahul di tatagu ta wan adim mo dusaon dida. Ya innila' tuwalih din agge' ni' nakakan hi boblemi di adim pundusaan hinadan i Ninibeh ta hiya nan ni'bagaa' an nakak ta bumtika' hi ad Tarsis. ³Ot ad uwani Apu Dios ya bangngadommot attog di nitaguwa' te udu'dul ona' mate.

⁴Ya alyon Apu Dios i hiyay, Tanganu on namaag ya ma'abohhol'a?

⁵Ot taynan Jonah hidiyen boble ot ipluynah nangappit hi tuluwan di algo ot e um'umbun hidi an iniphodna han punhidumana ta hadhaddonay ma'at hi ad Ninibeh. ⁶Indani ya wada han impahangon Apu Dios ta hinidumanah Jonah ta maphod hi ena um'umbunnan. Ya ma'am'amlong hi Jonah i diyen wakal.

⁷Mu hidin hiyah mun'awiwi"it i diyen ibigatana ya impa'en Apu Dios han bigih an nangan hinan wakal ta nalyoh. ⁸Ya hidin pinumtang ya impatuyup Apu Dios han na'appudut an dibdib ta namaag ya ma'ul'ulaw hi Jonah. Ta pohdona mo an mate ot alyonay, Udu'dul attog di mateya' mu hanan eya' mi'tagu i ha athitu.

Hay A'at Di Homo' Apu Dios

⁹Mu alyon bon Apu Dios i Jonah di, Tanganu on'a ma'abohhol hi natayan nan wakal?

Ya alyon Jonah di, Ma'abohhola' nimpe te pohdo' an mate.

¹⁰Ya alyon bon Apu Dios i hiyay, Hinaen wakal ya ni'bagan timmulu ot mi'baga bon mate. Mu at'ehnay pangayyum hinan wakal an ta'on on ma'id ha na'ungalam ¹¹ya undan adi namamay punnomnom'uh tun damunan bobleh ad Ninibeh an niha'adan di mahuluk hi hinggahut ta baintiy libun (120,000) tatagu. Dida ya aggeda ni' na'innilaan nan nipto' ya nan nibahho ya nilagatda bo nadan dakol an animalda.